

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 6
an fl. 5; pe 12 de un
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERȚIUNILE:
pe 1 și 2 săptămâni: prima-dacă
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare pu-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 24.

Serbările dela Brașov.

La Brașov Rosaliile au fost niște serbători cu adevărat naționale.

Din vechime Românii ortodocși din Brașov-Cetate își aveau biserica lor dimpreună cu Grecii, foarte puțin la număr. Felurite împregiurări însă au produs neînțelegere între Grecii și Români, și aceste neînțelegeri în fine au produs un proces lung și costisitor. Dreptatea Românilor era mai limpede, ca lumina soarelui, dar în Țeara-ungurească „Turcul te bate, Turcul te judecă”; justiția maghiară influențată de guvern nu putea să facă dreptate, căci atunci în Brașov Românismul, ceea-ce pe ungerie se făcuște „trădarea de patrie”, se întăria peste măsură. Astfel Românii au pierdut procesul, și credincioșii ortodocși români din Brașov-Cetate nu mai aveau biserică. Și-au zidit o capelă mică în cimitierul din „Groaveri” și acolo își înălțau rugăciunile lor Domnului. Arangiarea aceasta însă era numai provizorie. Capela prea era la o parte de oraș și creștinii, cu deosebire iarna, nu mai cu multă greutate o puteau cerceta.

Era o situațiune foarte tristă. Cetatea Brașovului orașul acelor vrednici bătrâni, cari în cea mai mare parte prin jertfele lor și prin autoritatea lor au înființat mărețele instituite de cultură românească în Brașov, era să se peardă pentru românism cu desevărsire. Mai ales câți-va conducători ai Scheiului erau de părere, ca parochia gr.-or. română din Brașov-Cetate să se afilieze la cei din Scheiu. Motivele acestei păreri erau foarte interesante și este posibil, ca în curând să le relevăm înaintea publicității. Deocamdată constatăm însă, că Românii din Cetatea Brașovului nu s'au lăsat seduși de părerile ciudate ale conducătorilor din Scheiu, ei s'au pus pe lucru și după nespuse osteneți, luptând cu mii de greutate, împedecăți în lucrările lor chiar și de Consistorul arhidieceșan, în sfârșit totuși au isbutit să-și ridice o nouă biserică și a ridicat-o în mijlocul cetății din Brașov.

La serbătorile Rosaliilor a fost sfințirea acestei biserici și în scopul acesta a sosit la Brașov înalt Preasfinția Sa *Di Ioan Meșianu*, noul Arhiepiscop și Metropolit. De dragul respectului, ce-l au pentru biserică noastră, această fortăreață a naționalității române, credincioșii din Brașov și din protopopiat i-au făcut înaltului prelat o strălucită primire.

Sosirea Mitropolitului.

Sâmbătă, în 5/17 în Iunie, o mare de Români așteptau la gară sosirea trenului accelerat. La 2 ore și 9 minute a intrat trenul în gară și când înalt Preasfinția Sa a coborât, urale nesfârșite l-au primit. Protopopul tractului *Ioan Petric* a ținut o scută vorbire de bineventare, la ce Metro-

politul a răspuns emoționat, mai ales aducându-și aminte, că acum se reîntoarce în patria sa natală, unde a copilărit și unde și-a început cariera. După aceea l'a bineventat în limba maghiară vicecomitele comitatului, dl *Friedrich Iekel*, la ce Metropolitul a răspuns tot în limba maghiară, mulțumind călduros vicecomitelui pentru atențiune; primarul orașului, dl *Fr. Hiemesch* a bineventat pe I. P. S. Sa în numele orașului nemțește și Metropolitul tot nemțește a răspuns, că e fericit a vedea Brașovul, pe care-l consideră ca locul său natal (*Vaterstadt*).

După bineventări Metropolitul a luat loc în trăsură cu patru cai a dlui *G. B. Popp*, care era împodobită admirabil cu flori. Chiar și roatele erau îmbrăcate cu verdeață. Dinaintea acestei trăsurii defilează apoi banderul, care era compus din vre-o 40 de călăreți. Trăsurile au fost peste 150.

Sosit în oraș, Prelatul a tras în gazdă la părintele protopop *Bartolomeiu Baiulescu*, parochul comunei bisericesti din Brașov-Cetate.

Recepțiunile

La 4 ore p. m. s'a început recepțiunea, care s'a făcut în chipul următor: Corpul ofiteresc; biserica evanghelică săsească; biserica evang. maghiară; magistratul; președintele; protopopiatul gr.-or. român al Brașovului; protopopiatul gr.-or. din Zărnești; reuniunea femeilor și a văduvelor române sub conducerea doamnei *Agnes Dușeu*; corpul profesoral și învățătoresc, condus de dl director *Virgil Onișiu* și în urmă o deputațiune de țărani, condusă de părintele *Hamza* din Rășnov.

După terminarea recepțiunii s'a dat o masă în cerc familiar la părintele protopop *Baiulescu*, la care, afară de familie, au participat și vrednicii fruntași ai comunei bisericesti, d-nii *Diamandi Manole* și *G. B. Popp*.

A doua zi.

Duminecă, în 6/18 Iunie, s'a făcut apoi sfințirea bisericii celei noue cu o pompă strălucită, cum numai biserica orientală poate evolva. Înalt Prea Sfinția Sa a pontificat încungiurat de Reverendissimi Domni *Nicolae Christea*, *Zaharia Boiu*, *R. Roșca* (din Sibiu), și părintele protopop *B. Baiulescu* din loc. Biserica era îndesuită de un public foarte ales. S'au prezentat toate autoritățile locale în frunte cu însuși comitele suprem, d. *Mihail Maurer* de *Ūrmös*. Cătră sfârșitul liturgiei înaltul Prelat a ținut o vorbire, în care își exprimă deosebita sa recunoștință pentru creștinii ortodocși din Brașov Cetate, cari urmând pildei strămoșilor, cu atâtea jertfe și osteneți, au ridicat în mijlocul Brașovului un nou Sion, o nouă cetate credinței și naționalității noastre. A accentuat îndeosebi meritele mari ale părintelui protopop *Bartolomeiu Baiulescu*, această podoabă a clerului românesc, care ziua și noaptea n'a încetat a munci, până ce a văzut gata noul sfânt lăcaș.

În decursul liturgiei a cântat corul, care s'a format numai de curând în Brașov-cetate sub conducerea domnului *Timoteiu Popovici*, profesor de muzică și de cântări la școlile române din Brașov. Meritul înființării acestui cor îl are doamna *Maria*

Baiulescu, care cu un zel vrednic de laudă a obosit, pentru-ca sfințirea bisericii și primirea înaltului oaspe să fie deamănă și potrivită cu numele Brașovului. Trebuie să exprimăm recunoștința noastră față de prestațiunile corului. S'a cântat liturgia lui *Musicescu*, și corul a cântat atât de precis și frumos, că până și străinii au rămas încântați.

După terminarea serviciului divin înalt Prea Sfinția Sa a făcut visite la căpeteniile autorităților locale, la dl *G. B. Popp*, președintele comitetului parochial din Brașov-Cetate, la dl *Diamandi Manole* și la alți fruntași români din Brașov.

Banchetul.

În aceeași zi la 2 oare p. m. s'a dat un banchet în sala cea mare a redeviei orașenești.

Ordinea toastelor asemenea a fost tipărită. Ea era următoarea:

Pentru Majestatea Sa a vorbit P. S. Sa Metropolit *Ioan Meșianu*. Pentru înalt Prea Sfinția Sa a vorbit P. O. D. *Ioan Petric*. Pentru guvern și administrație D. *Ioan Socaciu*, Pentru armată D. N. P. *Petrescu*. Pentru Consistorul Arhidieceșan D. *Virgil Onișiu*. Pentru confesiunile creștine P. O. D. B. *Baiulescu*. Pentru oraș și magistrat D. *Ioan Puscariu*.

Spre cea mai neplăcută surprindere a publicului însă ordinea aceasta nu s'a ținut, ci după toastul înalt Prea Sfinției Sale pentru monarch a urmat toastul dlui *Ioan Socaciu* pentru guvern. Sunt informat, că acesta s'a făcut la insistența comitelui suprem, care a declarat, că va părăsi banchetul, dacă toastul pentru înalt Prea Sfinția Sa se va ține înaintea celuiia pentru guvern. Metropolitul, ca să încunguiure scandulul, a cedat. Toate toastele au fost ținute frumos și bine, dar și mai frumoase au fost răspunsurile. Cu deosebire mare efect a făcut toastul vicecomitelui *Iekel* și a dehanului evanghelic săsesc dl *Herfurth*, care cu o rară putere oratorică a glorificat buna înțelegere între confesiunile creștine. La sfârșitul toastelor secretariul comitetului parochial din Brașov-Cetate a cetit telegramele de felicitare, sosite din Arad, Giurgiu, Pitești ș. a.

La banchet au luat parte 100 de persoane.

Concertul.

În aceeași zi seara la 8 oare corul bisericesc din Cetate a dat un concert în reduta orașului în favorul mesei studenților și pentru fondul corului bisericesc.

Toate punctele programului au reușit splendid. Publicul obosisse aplaudând. Domnișoara *Octavia Popovici* a stors admirațiunea tuturor prin cântarea sa și ni-a inspirat nădejdea, că în D-Sa vom avea fericirea să vedem pe una dintre cele mai excelente cântărețe nu numai la Români, ci și între străini. Cu o precisiune uimitoare și interpretare foarte inteligentă a executat pe pian și doamna *Maria Popovici* piesa „Capriccio brillante” de *Mendelsohn*. Peste tot publicul poate fi mulțumitor dlui *Timoteiu Popovici* pentru plăcerea ce n'a produs prin aranjarea acestui concert. În sală era de față tot ce

Brașovul are mai distins în frunte cu metropolitul.

După concert a urmat petrecere cu dans, care a ținut până luni dimineața.

A treia zi.

Luni în 7/19 Iunie înaltpreasfinția Sa a făcut liturgia în biserica sfântului *Nicolae* din *Scheiu*, după aceea a înălțat rugăciuni în biserica gr.-or. *Pe-Tocile*. *Scheiani* l'au însoțit pe *Preasfinția Sa* de la casa parochială din cetate cu 14 trăsură, i-au ridicat lângă gimnasiu un arc de triumf și și-au împodobit casele în onoarea înaltului oaspe.

În aceeași zi s'a dat din partea comitetului bisericii sfântului *Nicolae* o masă în onoarea înaltpreasfinției Sale. A făcut însă rea impresiune asupra publicului, că masa aceasta s'a dat în sala festivă a gimnasiului.

După amiază în *Preasfinția Sa* a servit în biserica din Brașovul-vechiu și astfel a satisfăcut pe toți credincioșii ortodocși din Brașov.

Conductul.

Luni seara s'a dat apoi în onoarea înaltpreasfinției Sale un conduct de lampioane, care, plecând de la gimnasiu în frunte cu muzica orașenească, a trecut prin strada *Vămil* și așa a ajuns în mijlocul pieței celei mari din Brașov, dinaintea casei parochiale, unde era găzduit metropolitul. Aici muzica a cântat două piese, ear' după aceea profesorul *Vasilie Goldiș* a ținut o cuvântare, prin care a arătat, că curățenia moravurilor și însuflețirea pentru ideale este țaria popoarelor și încheie cu speranța, că Românii nici de aci încolo nu-și vor pierde însuflețirea lor pentru neam și biserică. În actul sfințirii bisericii din Brașov vede o dovadă despre aceasta și pentru aceea salută cu respect pe capul bisericii naționale a Românilor.

După vorbirea dlui *Goldiș* corul școlarilor sub conducerea dlui *Timoteiu Popovici* a cântat un imn la adresa înaltpreasfinției Sale și apoi conductul între urări însuflețite pentru metropolit, și-a făcut întoarsă calea.

Astfel s'a săvârșit sfințirea bisericii gr.-or. române din Brașov-Cetate. Prin aceasta Românismul s'a întărit, o nouă fortăreață s'a ridicat neamului nostru și bisericii noastre strămoșești. Pe lângă părintele protopop *Bartolomeiu Baiulescu*, meritul principal pentru această isbândă românească este a iubitului *Diamandi Manole*, inimă curată și suflet mare, apoi a domnului *G. B. Popp*, care și prin aceasta a dat o nouă dovadă de iubirea sa cea mare, ce o poartă în suflet pentru neam și biserică.

Să dea Dumnezeu, ca noul Sion să fie loc de mângâiere și de întărire în sentimentele cele nobile pentru toți și pentru toate.

Inmulțirea regimentelor. Foile din Viena scriu, că ministrul de războiu are de gând să taie dela fiecare regiment de pedestrimă câte un batalion (al patrula) și din batalioanele astfel desfăcute să se alcătuiască 55 de noue regimente, cari deocamdată vor fi compuse numai din câte două batalioane și numai mai târziu se vor completa cu câte al treilea). Ori-și-cum însă, măsura aceasta va cere ca numărul soldaților să fie sporit.

O jale în România.

În orașul Slatina din România s'au întâmplat luni lucruri de jale. Țăranii cari se socotiau nedreptățiți pentru căderea în alegeri a candidatului lor Bogdan-Pitești (socialist), veniseră în număr de vre-o 2000 în oraș, pentru a se plânge căci așa ziceau, voturile cele mai multe, candidatului lor le-ar fi primit, ear nu candidatului stăpânirii. Ei s'au adunat la gară, de unde aveau de gând să trimită pe câți-va dintre dânsii la București, să se plângă guvernului.

Prefectul județului (comitat) a trimis însă asupra lor oștire.

Eată cum descriu foile din țeară cele ce s'au întâmplat apoi.

Batalionul de infanterie, care n'avea cartușe, a făcut loc batalionului de vânători; acesta în urma ordinului prefectului, a înaintat asupra țărănilor și a tras o salvă.

Doi-spre zece țărani au căzut morți pe loc și douăzeci și opt grav răniți. Dintre aceștia din urmă, doi au murit pe drum, pe când erau transportați la spital. Țăranii, înspăimântați, au început să fugă și să se răspândească în toate direcțiile.

Trupa a tras din nou, și a'ți doi țărani au căzut morți. În fugă sătenii i-au ridicat și i-au luat cu ei.

Pe când țăranii continuau să fugă, s'a trimis în contra lor escadronul de călărași. Țăranii cădeau în genunchi și cereau iertare; cavaleria a trecut peste ei.

Mai departe, un alt grup de țărani a așezat înainte pe cei doi morți, ear ei în genunchi, îndărătul lor, cu capetele descoperite, așteptau. Cavaleria a trecut peste dinșii.

Numărul răniților și al celor ce probabil au mai murit pe drum, nu se cunoaște exact. Soldații însă îi socotesc la vre-o 70.

Din trupă au fost răniți trei oficiali, un sergent-major, doi sergenți și 28 soldați, din cari 4 mai greu.

D'ale Sârbilor.

Ziarele sârbești din Novi-Sad „Zastava” și „Branik”, ce ni-au sosit ieri, publică jalba pe care au înaintat-o M. Sale fruntașii sârbi, membri ai congresului național-bisericesc, amânat încă în Iulie 1897. Pe atunci era vorba, că o va duce la monarch 9 bărbați, anume aleși din sinul congresului; dar' se vede, că s'au răzgândit altfel, căci au trimis-o prin poștă pe calea ministrului-preșident ungar, Szell.

Jalba e iscălită de 54 bărbați din cei mai de frunte ai națiunii și e lungă în cât ar umple 4 pagini încheiate ale foaii noastre. În ea sînt înșirate toate fărădelegile și scurtările de drepturi, pe care a avut să le îndure biserica sârbească în acești din urmă trei-zece ani, de cătră stăpânirile ungu-rești. Plângându-se amar monarchului, Sârbii se roagă ca să înceteze aceste stări și să li-se deie voie să-și poată urma înainte cu

lucrările congresului, ca acesta să fie deschis.

Foile ungu-rești, care și ele vorbesc de această jalbă, prezic cu răutate, că jalba nu va fi luată în seamă, căci însuși ministrul-preșident va sfătui așa pe M. Sa.

La examenul de maturitate dela gimnaziul maghiar de stat din Zombor (Bacia), toți studenții sârbi au căzut, fiind-că în tot răstimpul de 8 ani, cât au umblat acolo în școală, n'au învățat limba maghiară încât să poată vorbi în mod curgător. Directorul-inspector al școalelor din acest ținut a fost supărat foc de această lipsă de patriotism al tinerilor sârbi, făcându-le aspre imputări, că nu vor să-și însușească limba și cultura maghiară, de care vor avea atâta trebuință în viață.

De geaba, ceea-ce și-se impune cu d'astă, chiar lucru plăcut și folositor să fie, nu prea te imbulzești să o primești; necum limba și cultura maghiară, de care îți este silă să te indelețnicești.

Instalarea Episcopului.

Deoarece-ce de mai multe zile M. Sa Monarchul a fost bolnav, s'a întârziat cu întârzierea episcopului Aradului. Așadar' nici ziua sfințirii și a instalării nu se știe încă pozitiv.

Comitețul ce s'a ales în Arad pentru arangierea serbarilor eri și alaltăeri a chibzuit însă asupra celor ce sunt de făcut și s'a înțeles deplin asupra chipului cum să primească pe noul episcop, precum și asupra serbarilor ce se vor da.

S'au compus patru secțiuni: a primirii la gară, a banderului, a concertului și petrecerii și școlară.

Se avisează pe această cale toți câți vor să ia parte la banderiu să se adreseze dlui R. Clorogaru, presidentul secțiunii respective, aducându-i la cunoștință participarea. Îndeosebi sunt rugați d-nii preoți și învățători să știricească din fiecare comună cam câți călăreți vor veni, pentru a se ști lua apoi aici măsurile trebuincioase. Tot așa să se înștiințeze cei cari doresc să ia parte în conductul de trăsuri ce va fi dela gară până în oraș în ziua sosirii noului episcop.

La congregație.

Facem atenți pe toți membrii români ai congregațiunii comitatului nostru să nu omită a se prezenta la adunarea de la 28 Iunie (Mercuri) unde e vorba de a se alege nu numai vicșpan, dar' și alți slujbași. În preșeară, la locul obiceiuit, se va ține conferința prealabilă.

SĂ DISCUTĂMI!

Așa își întitulează prim-articolul său de la 10/22 Iunie organul „autorizat” de la Sibiu. Vrea să lămurească situația, zice, și ca să se vadă spiritul, în care începe lămurirea, e destul să spunem că de-ja în întâiul pasagiu începe cu „fatala alegere de la Arad.”

Ear' după-ce recunoaște că într'adevăr, prea s'au pasionat mult unii pe chestia

acestei alegeri, deși erau și alte afaceri cari meritau atențiunea, scrie:

„În fața actului săvârșit nu ne rămânea de cât, sau să provocăm o revizuire a alegerii, — lucru imposibil, — sau să primim actul, așa cum a fost săvârșit, cu observarea externă a formelor legale. Am ales alternativa din urmă, singura ce o puteam alege, și în înțelesul acesta ne-am și precizat punctul nostru de vedere, în prim-articolul „Alegerea de la Arad” de la 3/15 Maiu. De aci încolo rolul nostru s'a redus la înregistrarea, ca fidelii cronicali, a tuturor actelor urmate în legătură cu actul de la Arad. Rolul acesta ni-l'am făcut cu constiențiositate și demnitate, deși contrariii nostri de la Arad prin injuriile lor personale ne provocau zilnic.”

Observăm, întâiu: dacă așa făceau, cum scriu, nu era să fie atâta ceartă. Organul autorizat însă departe de a fi primit actul săvârșit, mai ales după alegere s'a năpusit nu numai asupra alesului, ci îndeosebi asupra alegătorilor, a Sinodului, numind trădători, nemernici (și câte injurii toate), pe cei cari au zdrobit domnia „neamurilor”. S'au năpusit îndeosebi asupra noastră, scriind pagini întregi, în același număr, cele mai absurde învinuiri la adresa amicilor nostri. Și totuși noi am provocat? Aceasta-i curat povestea lupului, care se plânge că mielul i-a turburat apa.

Despre chestia cu episcopul Radu, ce vreau să zică cel de la Sibiu? Pentru că am scris un articol de simpatie când cu numirea Preasfințitului Sale, să fie oare o contradicție în atitudinea noastră, când înregistrăm voci actuale, cari desigur nu-i vor fi plăcute episcopului de Lugoj, dar' pe cari dacă le-ar ignora, cine știe dacă nu înspre scădere i-ar fi. Ear' cu scăderi, de sigur n'ar ajunge mare, cum noi i-am dorit din tot sufletul... Doar' însuși organul sibiian reproduce că am scris: „Așa puzeezând — adică neabătându-se o singură clipă de pe calea cea dreaptă — Dr. D. Radu se va inseria în istorie nu numai ca episcop iubit și vrednic al Lugojului, dar' va rămâne un mare preot al neamului românesc”...

Noi am vorbit despre viitor Organul sibiian scria însă (la 9 Maiu 1897), că episcopul Radu este un prelat „ca și care asemenea Românilor nu au mai avut”... Va să zică Șaguna nici el n'a fost într'adevăr mare? Și totuși ca să arete că noi suntem inconsecuenți, ziarul „autorizat” scrie în N rul său de ieri: ear' pe Radu ea (adecă „Trib. P.”) l'a lăudat cu mult mai mult de cât noi...

Așa se lămurește situația?

RĂSPUNS

d-lui G. Novacovicu, „minor”.

Dragă Domnule! Mă bucur din inimă, că te gândești, câte odată, și la mine. În lupta neprihănită, ce o porți alături de d-nii de la „Tribuna”, mă mir că mai poți cugeta și la cei „compromiși”.

Ești indignat! Vai sărăcuțului! Îți plâng de milă, dar ce să-ți faci? Din scrisoarea D-Tale n'am putut afla pricina indignării, ce-ți mistue sufletul. Și cum aș dori să te mângâi, și cu câtă dragoste te-aș scoate din impas, dar, de, dacă nici măcar să scrii nu poți!

Încerci să vorbești de politică, de alegerea Prea Cuvioșiei Sale Goldiș, de Mitropolitul nostru, și chiar te milostivești a-mi da voce s'adaog c'o odă mai mult la poeziile mele, dar indignarea, bat'o pârdațicu n'o vîz nicăiri justificată de probe „majore”, nu „minore”, bine înțeleg!

N'ai priceput lupta ce s'a deschis asupra unei chestiuni rezolvită azi de „majori” bine și cuminte, și, pentru aceasta, drăguțule dai mereu în gropi. — O discuție, relativă la această chestiune străină de d-ta, era

fresc să n'o pricepi. — Eu vorbiam una, și D-Ta scoți alta. Îmi vine aici aminte grădinarului tău, care era surd. — Câte oi ai Ioane? Îl întrebau oamenii. Iacă culeg niște prune, că ni-a dat D-zeu multe, răspundea el!...

Dar eată ce afirmam eu: C i grupați în giurul „Tribunei Poporului” au avut dreptate, când pentru scaunul metropolitan, doriau pe marele episcop român Nicolae Popoa, mai mult decât pe actualul Mitropolit! A'at. Ear privitor la Părintele Goldiș, dela început am declarat, că-i demn de-a fi episcop și făceam earăși o comparație, pe temă deșteptăciunii!

Și din această intimă convingere personală și din înțelegerea și cunoașterea perfectă a sufletului poporului, cum am mai zis, a isvortit ideea „odei” mele.

Acestea sunt adevăratele mele declarații. N'am făcut și nu țin să am privilegiu de a face declarații înainte nici unui domn, pe care îl vîz pentru prima-oară în viața mea, cum de pildă ești D-ta! — Ar trebui să fiu foarte mărginit, dacă fiecărui nou cunoscut, dușman vederilor și principiilor mele, i-aș pune sufletu 'n palmă.

Dar' ian stai cu binișoru!

„Oda” mea publicată la adresa „Tinerimii universitare”, în „Tribuna”, și pentru care ai avut curagiul să mă gratulezi, nu va fi avut oare inspirator cu dușmanii nației, tot ca „oda” închinată Preacuviosului Iosif Goldiș?...

Ascultă-mă, frățioare! Dacă nu pricepi un lucru tuci și nu intra în casă străină, ca de astădată în domeniul „conștiinței”, pentru că știi povestea vorbirii strămoșilor: „Si tacuisses philosophus mansisses”.

Dă-i zor la carte; fa-te avocat distins, că de episcop și ode ne-om ocupa noi, știa, preoți, cari ne-om cunoaște cum ne-am cunoscut totdeauna pe omul doririlor noastre.

Să fi sănătos și să te ferești a mai da ca fluturii în para focului, că te pârlești. București, 30 Maiu 1899.

Al. Muntean al lui Vasilie, preot.

ULTIME ȘTIRI

Crisa în Franța Paris, 23 Iunie. În celc din urmă tot Waldeck-Rousseau a fost însărcinat cu formarea cabinetului. Bourgeois, sosit dela Haga, va sta în oraș până se va fi constituit noul cabinet. Greutatea cea mare a fost, că nu voia nimeni să primească ministrul de războiu. Afacerea s'a rezolvat decă așa, că primul ministru își rezervă sieși acest departament. Mare surprindere a primit chemarea în minister (la departamentul de comerț) a deputatului socialist Millerand.

Din Dietă. Budapesta, 23 Iunie. Senzația zilei de azi este că la discuția asupra compromisului cu Austria va lua cuvântul și contele Apponyi.

Hoție mare. Budapesta, 23 Iunie. La fabrica Ganz s'a descoperit o hoție de un milion coroane.

Dela granița sârbo-turcă.

Constant nopol, 22 Iunie.

Încăerările l: granița sârbo-turcească au încetat. Comandantul sârbesc și cel turcesc al trupelor respective, amândoi coloneli, cercetând bine cauzele și obârșia încăerărilor, au constatat, că într'adevăr de-vină sunt Albanezii, cari cu timpul au devenit așa de răsfățați și nedisciplinabili, încât nu aștia absolut de ocărnuirea centrală de aici.

Ei sînt aproape ca și lenicorii de odinioară. Poarta însăși nu știe ce să facă cu ei; se teme chiar de dinșii.

Nu e esclus, că încăerările să nu se repețească în curînd.

ADERENȚE—PROTESTE

În 2 Iunie a. c. în B-Comloș (Bănat) s'a ținut o adunare de popor dreptcredincios ortodox sub președința vrednicului poporean Andreiu Bălan, în cauza alegerii nou-alesului episcop diecesan al Aradului.

S'a protestat contra ziarelor, cari au scris împotriva alegerii și s'a ales cu unanimitate o deputațiune de 5 sub conducerea parochului G. Balan cari vor avea să meurgă în persoană în ziua instalării la noul ales episcop spre a-l felicita în numele poporului gr. ort., din B.-Comloș, asigurându-l de încrederea lor. În deputație fu ales Ioan Paleu Piștol, cu Andreiu Illiu., Vichentie Lupșa, George Palcu (Mihaiu) și Aureliu Balan.

Subscriși credincioși ai bisericii gr. or. rom. din Sinitea, aparținătoare diecesei Aradului, cu dragoste salutăm alegerea Prea Cuvioșiei sale Părintelui Iosif Goldiș de Episcopul nostru, care ca om crescut și născut în diecesă, va ști să inaugureze în Diecesa noastră un sistem nou, sistemul dreptății și al dragostei evanghelice, așa de mult dorit de toți.

Exprimăm celor 30 deputați bravi mulțumită și recunoștința noastră, pentru că au știut combate cu arma dreptății sistemul corupțiunii, au frânt clica neamurilor și au adus la isbândă reușirea Prea Cuvioșiei Sale, asigurându-i și pe viitor de încrederea și spriginul nostru.

Salutăm „Tribuna Poporului“ pentru ținuta ei corectă; ear' bărbaților grupați în giurul ei, pentru lupta purtată cu bărbăție, curaj și abnegațiune în interesul nostru și al diecesei noastre — le exprimăm mulțumită și recunoștință, asigurându-i și mai departe de încrederea noastră.

Cu indignare respingem amestecul nejustificat al celor de altă confesiune, fie bătrâni, fie tineri din umbra „Tribunei“ din Sibiu, a „Gazetei“ din Brașov și „Unirei“ din Blaj.

Protestăm contra atacurilor lor și strigăm: să trăiască doritul nostru, noul Episcop Iosif Goldiș!

Sintea, la 17 Iunie 1899.

Ioan Burdan, preot, Petru Bălinț, învățător, Petru Usca, măiestru, Micula Savu, Micula Flore, Stoica Petru, Bozgan Vasile, Simion Tomuța, Cioba Mihaiu, Lunga Ioan, Tomuța Flore, Riviș Ioan, George Usca, Bozgan Pavel, Bozgan George, Herlo Zaharie, Ioan Herlo, Flore Herlo, George Usca, Ioan Herlo, Toma Usca, Tomuța Flore, Vasile Usca, Ioan Usca, Petru Stoica, Moica Ioan, Ioan Mole, Dragan Flore, Tomuța Toader, Ioan Maruster, Sigeci Ioan, Flore Lunga, Stefan Riviș Vasile, Tomuța, Vasile Bozgan, Onuț Macentiu, Ioan Carnatia, Ioan Tomuța, Stefan Maruster, Vasile Lacatiș, George Lacatiș, Ioan Maruster, Petru Stoica, Petru Stoica, Petru Ferent, Stefan Maruster, Flore Cioba, Lunga Pavel, Flore Bozgan, Simion Bozgan, Simion Kárnaț, Riviș Ioan, Flore Tipeiu, Usca Flore, Ilie Bozgan, Vasile Micula, Flore Gabor, Usca Stefan.

Belinț.

Parochia centrală a tractului Belinț, salută calduros ținuta acelor domni deputați, cari cu votul lor au săvârșit mărețul act al alegerii noului episcop: I nostru, în persoana de înaltă erudițiune a Preacuvioșiei Sale pâr. archimandrit Iosif Goldiș.

Trăească mulți ani nou alesul nostru Arhiepiscop Goldiș! Trăească brav și viteji luptători naționali de la „Tribuna Poporului“.

Damaschin Carabaș, preș. com. par.; Petru Căprariu, paroch; George Babricu, preot; Dimitrie Lazar, episcop; Nicolae Cosariu, episcop; Constantin Pava, inv.; George Baderca, invet.; Sofia H. Florescu, invetatoare; Dimitrie Marcu, jurat comunal; Dimitrie Gergar, Stefan Hatieg, episcop; Ioan Moisi, episcop; Vichentie Marcu, jude; Dimitrie Bratescu, Damascen Gerga, docente pens.; Ioan Motora, Dimitrie V., Toma Hatzeg, Nicolae Susman, Constantin Susman, Iosif Pervu, Constantin Marcu, Ioan Mihai, Ioan Mateica, Dimitrie Prohabu, Dimitrie Cimponer, Constantin Damian, Iuliu Gherga, neguțător; Dionisie Marcu, Lazar Prohab, George Carabasiu, cancelist Ioan Adam, Constantin Cosariu, Stefan Ugidan, Ioan Micu, Nicolae Sêrbu, Vasile Cengea, Traian Hatieg, Nicolae Cadar, Dimitrie Cadar, Ioan Ardelean, Stefan Biriescu, Achim Vacarescu, Constantin Coșariu, prin Cadar, Stefan Micu, George Micu, Dimitrie Gregar, Vichentie Lazărel, Dimitrie Cadar, Stefan Babriciu, Dimitrie Mateica, Nicolae Demian, Dionisie Mateica, Stefan Vacărescu, Vichentie Gerga, Vichentie Carabasiu, Nicolae Carabasiu, Ioan Carabasiu, George Tripon, Toma Băriu, Simeon Marcu, Vichentie Gerga, Dimitrie Mateica, Constantin Carabasiu, Constantin Gerga, Constantin Moise, Nicolae Marcu, Dionisie Moise, Vichentie Gilezan, Dimitrie Petruz, Dimitrie Gerga, George Marcu, Stefan Hatieg, Nicolae Suciea, Ioan Prohab, Dimitrie Gerga, Dionisie Carabasiu, Nicolae Cosariu, Constantin Prohab, Vichentie Lazărel, Stefan Carabasiu, Vichentie Gerga, Constantin Carabasiu, Dimitrie Gerga, Damarchin Socațiu, George Zebrean, Ioan Bugariu, Nicolae Vucan, Toma Cebzan, Constantin Cosariu, Toma Cebzan, Stefan Gerga prin Stefan Hatieg, scriet. de nume; Olimpiu Onia, Pavel Sêrb, Dimitrie Hatieg, Constantin Mateica, corist; Nicolae Cebzan, Stefan Micu, Dimitrie Cimponeriu, Nicolae Gerga, Nicolae Micu, Constantin Gerga, Ioan Gerga, Constantin Gerga, Traian Babricu, Dimitrie Cengea, Ioan Stoian, Dimitrie Marcu, George Hatieg, Damaschin Coșariu, Ioan Mioc, Stefan Hatieg, Dionisie Gerga, cassar com.; Constantin Micu, Dimitrie Birău, Nicolae Cibulea, Dimitrie Adam, Constantin Babric, Vichentie Suciea, Trifon Cimponer, Ioan Prohab, Ioan Adam, Stefan Adam, Toma Moise, Costa Mihoc, Dimitrie Micu, Dimitrie Moise, Stefan Babric, Stefan Mihoc, Constantin Prohab, Dimitrie Ardelean, Pavel Sêrb, Stefan Veche, Ioan Moise, George Adam, Vichentie Carabasiu, Toma Gerga, Constantin Băriu, Ioan Micu, Damaschin Adam, Ioan Micu,

Dimitrie Pascu, Constantin Pascu, Dimitrie Cosariu, Dimitrie Cosariu, Constantin Cosariu, George Lazar, Stefan Cimponeriu, Toma Prohab, Coostantin Cimponeriu, Constantin Micu, Dimitrie Moise, Dimitrie Babric, Constantin Babric, Dimitrie Siocatz, George Moise, Toma Moise, Dionisie Lazărel, Vichentie Moise, Stefan Hatieg, Constantin Moise, Sandu Păduran, Nicolae Veche, Petru Mateica, Dumitru Calin, Avram Savescu, Vichentie Veche, Dionisie Gerga, Ioan Gerga, Dimitrie Prohab, Dimitrie Hoban, Dimitrie Hatieg, Ioan Popovici, Nicolae Demian, Nicolae Gerga, Vichentie Petruț, Constantin Mateica, Dimitrie Prohab, Ioan Geltofan, Nicolae Moise, Constantin Sustrean, Dionisie Ardelean, Dimitrie Ardelean, Constantin Cebzanu, Mitru Georgiu, Covaci Damaschin, Dimitrie Lazărel, Vichentie Vacărescu, Damaschin Sêrb, George Vacărescu, Constantin Hatieg, Dionisie Jucu, Vichentie Veche, Ioan Zeberean, Constant. Prohab, Stefan Lazarel, Nicolae Moise, Nicolae Mioc, Ioan Popovici, Nicolae Murariu, Damaschin Demian, George Demian, Stefan Hatieg, Nicolae Sănovisan, Dimitrie Carabaș, Nicolae Trupsa, Paul Carabus, Dimitrie Ardelean, Stefan Cebzan, Nicolae Soldan, Stefan Cebzan, Constantin Băriu, Vasile Murariu, George Petruț, Nicolae Cadar, Stefan Cibuliga, Toma Sêrb, George Damian, Nicolae Adam, George Carabasiu, Stefan Cebzan, Constantin Cebzan, Constantin Hatieg, Nicolae Adam, Nicolae Cebzan, Traian Demian, Stefan Cosariu, Toma Lazărel, Constantin Ardelean, Dimitrie Soldau, Dimitrie Veche, Ioan Jucu.

Dr. V. LUCACIU ȘI EPISCOPUL SZABÓ

Gherla, 9 Iunie 1899.

Onorată Redacțiune!

Toată diecesa noastră stă încordată sub presiunea dureroasă a persecuțiunii. Ce de ani de zile se îndreaptă din partea episcopului Szabó în contra celui mai distins preot al diecesei, Dr. Vasiliu Lucaciu, paroch în comuna Șișești. Toată diecesa stă cu ochii ațintiți spre Roma, de unde se așteaptă o sentință oare-care, ce ar trebui să se aducă între prigonitori și între victima lor.

De ani de zile petrec cu atențiune lupta neegală dintre episcop și preotul său, și văzând că nu facetează această luptă, ci mai virtos se înăsprește, m'am pus de m'am informat și am studiat din izvoare autentice, asupra cauzei acesteia, și e îngrozitor rezultatul studiilor mele. Nu mai este aici vorbă, cum zisei mai sus, de o luptă oare-care între un supus păcătos sau nedisciplinat, și între un superior conștios de demnitatea sa, care, ca reprezentant al auctorității și al ordinii publice, vrea să salveze interese mari ale bisericii și ale societății omenești.

Trebuie să spun hotărât și din capul locului, că aici e vorba de o prigonire tiranică și fără de seamă, e vorba de terorizarea clerului întreg în persoana celui mai brav preot, e vorba de angajarea auctorității episcopice în soldul guvernului dușman bisericii și națiunii române, ca steagul purtat cu atâta bărbăție de un bărbat

rednic și nepătat în caracterul său, să fie umilit, și lupta purtată cu atâta succes de același bărbat, stimat și iubit de un popor întreg, să fie compromisă și prin doborârea acestui bărbat să se introducă demoralizare, frică și descurajare în șirul luptătorilor devotați pentru biserică și neam.

Când am descoperit complotul urit din Gherla, m'am decis a desvăli înaintea marului public românesc adevărata stare a lucrului, cu scop ca să se pună capăt odată acestor machinațiuni infernale.

Antecedentele mai îndepărtate, cari formează trecutul acestei afaceri dureroase până la începutul anului 1896, sunt cunoscute pe deplin publicului românesc. Le reamintesc aici numai „per summa capita“, ca să se poată judeca actualitatea.

Anume, e cunoscut, cum a venit ultimatul guvernului de atunci în mâna episcopului Szabó încă în anul 1892, luna Septembrie, ca să-l jertfească pe părintele Lucaciu. Dintre martorii clasici au murit venerabilul George Barițiu și avocatul trimis la el de episcop, Dr. Aug. Muntean și avocatul Ștețiu, dar' trăesc Dr. Teodor Mihali și Rssmul Alimpu Barbulovici, cari știu, precum și alții încă, cum episcopul Szabó zicea, pe baza rescriptului guvernului, că: „trebuie să jertfesc sau diecesa, sau pe Lucaciu“.

Rssmul Barbulovici îi spunea cu rugare și cu durere, că: „n'are să jertfească nici diecesa, nici pe Lucaciu“: diecesa stă sub sceul legilor publice ale țării și ale bisericii, ear' nedreptatea ce o ar face, lui Lucaciu, crâncen se va răsbuna în capul lui.

Însă n'a fost chip de a-l capacita, ei a dictat decretul fatal de suspensiune în contra preotului nevinovat.

A urmat un resenz în contra episcopului, care a fost condamnat pentru servilism și nedreptate de toată suflarea românească, precum și de toate fururile bisericesti, cari rënd pe rënd l'au rehabilitat pe părintele Lucaciu și au condamnat procedura nedreaptă și anticanonică a arhierului slugarnic.

Atunci episcopul a alergat în persoană la pontificele suprem din Roma, și a cerut revisuirea procesului în însăși Curia Romană. Papa Leon XIII îndemnat de denunțările grozave și de lacrimile fâștărice ale unui episcop, a ordinar, revisuirea procesului, și tot-odată a dispus, ca opiniunea cardinalilor și adecă sentința lor să se aducă înaintea persoanei sale.

Sfârșitul a fost, precum știm: rehabilitarea desăvârșită a părintelui Lucaciu, și condamnarea episcopului nedrept, prepotent și slugarnic. Urmarea firească era, ceea-ce se și aștepta din partea celor inițiați în această afacere, că episcopul astfel demascat și pedepsit să se retragă, să depună demnitatea ce atât de strajnic o-a compromis.

Szabó nu numai că nu s'a retras după rușinea primită, ci s'a pus din nou pe lucru, și a început un nou șir de persecuțiuni în contra preotului brav cu scopul pronunțat, că, dacă Pontificele Roman l'a rehabilitat, el și guvernul maghiar se va răsbuna în contra Pontificelui, și va arăta, că va face imposibilă viața și activitatea parochului Lucaciu în propria sa parochie, în sinul bisericii și națiunii sale.

Să ne aducem aminte de vorbele pronunțate de răposatul notar consistorial, Lazar Huza, care înaintea lui George Pop, Andreiu Cosma, Dr. Mihali, G. Barbur etc. etc. 27 de fruntași Români din toate păr-

șile dieceșii coadunați în Gherla, cu lacrimile în ochi au zis: „Inzădar vă sunt toate încercările, dlor! aici e hotărâtă uciderea lui Lucaciu. Episcopul nostru nu mai trăiește pentru alt scop, decât numai pentru acesta; nu administrează diecesa, nu cugetă serios la nimic altceva, decât cum să-și ajungă acest scop. A organizat cu oamenii săi un sistem întreg de spionaj și o propagandă întreagă de discreditare în contra părintelui Lucaciu. Știe el foarte bine, că n'are dreptate, pentru aceea a fugit și acum dinaintea d-voastră, pentru-că nu are ce să vă răspundă spre justificarea sa. Când se scoală, de Șișești întreabă; în consistor numai de Lucaciu se ocupă, și seara cu gânduri de

răsbunare asupra lui Lucaciu se culcă. Știți că și pe mine mă urește, fără de vină, dar' nu pot suporta pe inima mea această prigonire dureroasă, de aceea vi-o desvâlesc, ori-și-ce ar fi urmarea pentru mine.”

Ce a fost atunci, în mod potențat se petrece acuma, și fiind-că singur nu ajunge la toate, a organizat o comisiune secretă aici în Gherla, care să-i fie de ajutor în lupta sa de răsbunare în contra Curiei Romane și în contra părintelui Lucaciu. Și acum să vă spun faptele principale în această pornire diavolească. Primul pas, după ce a primit sentința de rehabilitare din Roma, ca spre ușurarea osândei sale, a fost, că: a prezentat înaintea oamenilor

săi acea sentință zdrobitoare, în mod cu totul necorespunzător adevărului real, și știu dela unii dintre acești oameni, cum surideau în sine și saciau din cap, văzând cum se nisuesc episcopul lor a îndulci cu zăhar hapurile amare venite din Roma. După aceea îndată s'a pus pe lucru.

Comisiunea secretă avea și are organele sale externe: pe protopopul de Baie-Sprie, Ștefan Pop și pe capelanul din Șișești Eugeniu Dredeanu. Aceștia scriau tot felul de scornituri și de minciuni la adresa părintelui Lucaciu; episcopul, pe baza acestor denunțări perfide, în deplină conștientizare cu denunțarii, ordina investigații peste investigații, făcând pe numitul protopop

comisar investigator, ear' pe Dredeanu de martor. Și ca să reiasse un ceva simulacru de procedură în contra victimei lor, se încercau a angaja de martori pe înșiși poporenii lui Lucaciu. Și când aceștia declarau, că ei n'au nimic în contra parochului lor, au fost siliți prin gendarmeria, cu citații primite dela solgăbirul calvin să se prezente înaintea protopopului Pop Ștefan, care pe contul lor făcea protocoale false. Poporenii, descoperind aceasta, au cerut ei investigații în contra denunțarii și falsificării lor.

Dar' de unde să fie ascultați? Fiind-că lucrul a fost pus la cale de episcop, el își apăra pe complicii săi, și nu dădea

PROMETEU.

Prometeu (Prometheus, e un nume grecesc și însemnează: pre-văzătorul) este o figură mitică din lumea veche a Grecilor și unul din așa numiții titani.

După spusele legendei, el a fost ținut drept purtătorul de grije al oamenilor, apărătorul și povățuitorul lor la toate lucrurile bune. În acest rol al său, Prometeu era un vrășmaș al zeului Jupiter, care prigonla pe oamenii lui Prometeu. Pe Jupiter l'a înșelat odată rău; de aceea, drept pedeapsă, zeul l-a ținut într'o stâncă, unde un vultur mereu venia și mușca din ficatul lui, care din nou creștea.

În această stare ni-l arată ilustrația noastră de mai sus.

nici o urmare cererii poporului. Capelanul se laudă în public, că el nu e denumit la Șiești ca să fie de ajutor parochului Lucaciu, ci ca să-l ajute episcopului în lupta de zdrobire a parochului și că pentru aceste acte de tradare așteaptă remunerațiunea archireului său. Inzadar ori-ce reclamare în contra sacrilegiilor săvârșite de Dredean, inzadar ori-ce arătare în contra agitațiilor lor anticanonice: toate crimele lor sunt acoperite de mantaua episcopului Szabó. Și când ved, că toate machinațiunile lor se demaschează, când ved că nu pot seduce pe credincioși, că poporul credincios ține morțiș la păstorul său iubit, recurg la armele gendarmilor și ale miliției, împedecă cu armele cultul public dumnezeesc, asmuță autoritățile administrative, ca să năvălească asupra credincioșilor din filiale, cari vin în procesiuni evlavioase la biserica lor proprie parochială. Li pedepesc cu amenzi grele în bani și cu temnițe grele, și li terorizează anume pentru alipirea lor către părintele lor sufletesc. Venind toate acestea la cunoștința sf. Scaun apostolic din Roma, a luat la desbatere cauza Congregațiunea supremă a cardinalilor și episcopul de nou a fost osândit pentru procedurile sale în contra bisericii. Această osândă însă, în loc de a-l îndupleca să respecte sentența capului bisericii sau să abzie, l'au îndârjit și mai tare, și nu numai n'a încetat cu prigonirile, ci din contră s'a pus a cerca alte și noue căi, cum să eludeze decisiunile sf. Scaun și dorințele lui de a curma odată această stare neșuferită de lucruri. Dacă i-ar sta în putere, l'ar suspenda și pe Papa de la Roma și pe toți cardinalii lui, cum de nu se pleacă înaintea machinațiunilor lui, atât de genial făurite, când cu guvernul francmason al lui Wekerle, când cu archicalvinul Bánffy. Și mi-s'a spus că în mod special li critică pe un anumit cardinal Ledóchowski, pentru că și el a fost în luptă în contra guvernului și a suferit și temniță grea și așa având același spirit cu parochul Lucaciu, simpatizează împreună, ear' el slugă plecată a guvernului, nu este bine văzut. Și ce e mai mult, ca să arete în mod nelindoiș, cât de adânc țey urește biserica și poporul, a denegat chiar învoirea sa, ca sf. Scaun din Roma să acordeze pentru credincioșii de sub păstoria lui grația dahovnicească pentru sărbătorile iubire de la biserica din Șiești.

Am venit în poziție, ca în aceste zile de aproape trecute să ved, cum asudă comisiunea secretă, în iscodirea motivelor ca să-l asuprească pe Lucaciu și pe credincioșii săi, și să se pună în contra dorințelor sf. Scaun apostolic din Roma. Și ce e mai respingător în toată afacerea? E, să vezi pe arhierul unei diocese mari, cum țey denunță poporul și clerul înaintea autorităților supreme, că sunt superstițioși, că vreau să facă politică în biserică, că cu ocaziunea sărbătorilor mănâncă, beu și joacă și că s'ar demite la tot felul de imoralități. E bine, ce vor zice străinii, când ved aceste denunțări rătăcioase propuse sub scutul autorității unui episcop? Și, ca toate acestea să aibă și un grad superlativ, episcopul s'a înțeles cu guvernul, ca speșele mari pentru năvălirile gendarmilor, miș și miș de florin, să le plătească parochul Lucaciu, având în vedere prigonitorii ruina totală materială a lui. Totodată m'am informat aici în Gherla din iavorul cel mai sigur, că tendința episcopului Szabó este, în conștințare cu guvernul, ca să împedecă ori-ce activitate pe teren bisericesc sau național, din partea părintelui Lucaciu, ca nu cumva prin acțiunile sale pururea conștințătoare cu spiritul adevărat al Romei și cu marile noastre interese naționale-patriotice, să sporească laurii meritelor sale. Dacă i-ar succeda a-l isola, și a-l reduce la neactivitate, guvernul l'ar remunera cu tot ce are mai scump la dispozițiune. Și ce m'a atina cu adâncă durere este: că pe lângă aceasta are de scop răsbunarea în contra scaunului Romei

și a pontificelui; și astfel discreditează înaintea națiunii române toată biserica română unită cu Roma, dovedindu-o, că mai mult este o unealtă politică în mâna guvernelor, decât o instituțiune spre perfecționarea și mântuirea credincioșilor săi. Mult mă mir, că „Unirea“ din Blaj, în loc să se ocupe cu alegerea episcopului din Arad, nu se ocupă cu chestiile interne ale bisericii sale proprii, cum este activitatea și păstoria episcopului Szabó. În cursul acestor informațiuni, ce cu atâta greutate am putut afla în Gherla, mi-a venit în minte, că astfel de lucruri nu se pot întâmpla în biserica ortodoxă a fraților noștri și că trebuie să ne ocupăm serios cu chestiunea, cum să ne mântuim biserica și neamul de umilirea și de rușinea ce li aduc zilnic episcopul Szabó și complicității săi. Și, ca să Vă spun și aceea că ce ne-au dus la cercarea acestor informațiuni, Vă comunic că motivul principal a fost întrebările și șoaptele dese ce le auziam: Unde-i Lucaciu? Ce face Lucaciu? Pentru ce tace Lucaciu? Am dorit, Onor. Redacțiune, să se știe adevărul, că părintele Lucaciu dinaintea persecuțiilor neomenești, tiranice, mai sus descrise s'a refugiat, așa zicând, sub scutul sf. Scaun apostolic, ca să ceară dreptate și satisfacțiune, și eu am firma convingere, că acel sf. Scaun, care se proclamă isvor de adevăr și de dreptate, nu va lăsa biserica, noastră unită prada machinațiunilor unui episcop, care cutează a compromite biserica umilindu-o guvernului și care clocește planuri de răsbunare în contra capului suprem al bisericii și în contra Curiei Romane. Să i trimitem iubitelui nostru părinte Lucaciu un salut frățesc cu oftare de succes în cauza sa sfântă și dreaptă, care nu e a lui personală, ci e a bisericii și a neamului!

Teodor cavalier de Seracin.

Unul dintre cei mai de valoare fii ai poporului român din Austro-Ungaria, fără îndoială, este Locotenentul-Mareșal-Campestru Teodor cavalier de Seracin.

Esc. Sa este descendentul a două vechi și fruntașe familii grănițarești, din comuna Rueni.

S'a născut în Caransebeș la 5 Februarie 1836 din părinții Ioan Seracin, sublocotenent (+ 1836), și Maria, născută Petrascu.

Școala poporală și cea civilă a făcut-o în orașul său natal. În Septembrie 1847 a intrat în Academia militară din Wiener-Neustadt, unde a studiat până în anul 1854.

După-ce a absolvat cu rezultat strălucit Academia militară, a fost împărțit la al cincilea batalion de vânători, în care a servit până în anul 1866. Din 1854 până în 1859 a servit la companie; din 1859 până în 1861 parte în biroul pentru descrierea țării, parte în al cincilea despărțământ al ministerului de războiu; din anul 1861 până în 1863 a fost elev al școlii de războiu. După terminarea cu succes eminent a acestei școli, a intrat în statul major și a fost comandat în institutul geografic, după aceea ca oficer de statul major al brigădei staționate în Hamburg și apoi la al treilea corp de armată, venit acolo la începutul anului 1864. Cu ocaziunea războiului în contra Danemarcei, la care a luat parte activă, în an. 1864 a fost în calitate de oficer de brigadă în statul major unsprezece luni în cvartirul general al corpului de armată VI în Holstein; apoi opt luni la locotenința ces. reg. pentru ducatul Holstein. Pentru prestațiunile din acest războiu a fost decorat cu crucea militară pentru merite.

La 1 Mai anul 1866 avanjază la rangul de căpitan în statul major, și este comandat la al III corp al armatei de nord. În

calitatea aceasta ia parte în războiul contra Prusiei, și pentru „curagioasele și excelentele servicii“ în acest războiu primește „prea înalta recunoștință lăudătoare.“

După acest războiu este comandat la diviziunea de cavalerie din Pesta și apoi la brigada de cavalerie din Cinci-biserici. În anii 1867 și 1868 e în despărțământul cartografic în Slavonia și Croația, ear' în 1869 la comanda militară din Petrovaradin.

Din anul 1869 până la 1872 a fost comandant de companie în regimentul român-banatic nr. 13 staționat în Ohaba-Bistra.

După desființarea acestui regiment de graniță, a intrat de nou în statul major și din Noembrie 1872 până la finea lui Aprilie 1873 a servit în despărțământul acestui stat major la comanda generală din Buda, ear' din 1 Mai până la finea lui Octombrie ca profesor de tactică la Academia militară din Viena.

De la 1 Noembrie 1873 a servit în biroul statului major pentru descrierea militară a străinătății și totodată a ținut prelegeri de tactică la institutul geografic militar.

De la 1 Mai 1874 până la 1 Mai 1876 a servit ca comandant de companie la regimentul de infanterie Baron Aleman nr. 43, parte în Petrovaradin, parte în Caransebeș.

În 1 Mai 1876 a avanjat la rangul de major și a fost numit șef al statului major al diviziunii de infanterie nr. 20, în care calitate a luat parte la ocupațiunea Bosniei și s'a luptat la Doboj, an. 1878. Drep recunoștință pentru curagioasele și merituasele servicii în luptele și operațiunile din Bosnia, a fost decorat cu crucea de cavalier al ordinului leopoldin cu decorațiunea de rebel, — o distincțiune, în urma căreia i-s'a conferit mai târziu titlul de cavalier.

În Anul 1878 la 1 Septembrie avanjază la rangul de vicecolonel, ear' în 1 Noembrie 1882 la rangul de colonel. În acest rang e numit la 20 Ianuarie 1883 comandant al regimentului de infanterie nr. 41 cu sediul în Cernăuți, în care post a stat până la 27 Iulie 1888, când a fost numit comandant al brigădei de infanterie nr. 59 Observăm aci că, în urma recunoștinței excelentelor prestațiuni ca comandant de regiment, a primit în 19 Martie 1887 crucea de comtur a ordinului Francisc Iosif.

La 1 Noembrie 1888 a fost numit general-maior, apoi la 24 Decembrie 1892 comandant al diviziunii de infanterie nr. 24 în Przemyśl, ear' în 1 Mai anul 1893 a fost înaintat la rangul de locotenent-mareșal campestru.

În 1 Mai 1894, după un serviciu de 40 de ani, a cerut transpunerea în stare de repaus, ceea-ce a și urmat.

Din viața-i familiară notăm următoarele: S'a căsătorit în Hamburg la 11 Februarie 1870 cu Friderica Rathlef, descendentă unei familii imigrate în Germania din Rusia. Are două fete și un fecior. Fica mai mare Elisabeta, astăzi văduvă, a fost măritată după căpitanul de geniu I. Koczynski; fica a doua, Margareta, este căsătorită cu majorul de stat-major baronul Lüttendorf, ear' feciorul Alexandru e student de reale în Viena, „învață foarte bine, e Român mare și ortodox bun“ — după cum zice părintele său, care a fost militar din creștet până în tăpi. În cariera sa l-a caracterizat împlinirea conștințioasă a datorințelor impuse de chemare. În serviciu era strict. Afară de serviciu foarte afabil cu subalternii, cari tocmai pentru aceasta li respectau și stima foarte. Iubia mult feciorii din armată și le purta de grije ca un adevărat părinte. Dar și feciorii cu purtarea lor recunoștințioasă li făceau totdeauna fală. Față de conaționali arăta un interes deosebit.

Sentimentele sale naționale isvorite din o adevărată iubire de neam și basate pe conștința temeinică a trecutului și pre-

sentului nostru, au fost și sunt cele mai curate. Nici când și nici unde — de multe ori în mari ispite — n'a pășit decât ca Român verde, un fapt acesta, ce a înălțat românismul în fața străinilor și a deșteptat și întărit conștința națională a multor Români, cari și-au uitat de poporul, din al cărui sin au eșit...

Ese. Sa este și aderent înflăcăat al bisericii sale. A ținut tot-deauna și ține și acuma foarte mult la biserica sa ortodoxă. Rar sunt astăzi familiile din starea mai înaltă, în cari să se păstreze cu atâta sfințenie datinile și obiceiurile bisericesti-naționale ca în familia sa. Il cunoaștem din Cernăuți, unde ținea cu scumpătate la sărbătorile noastre, cerceta regulat cu familia întreagă biserica, și nu arare-ori l-am văzut sărutând, ca general, mâna preotului liturgisitor, de la care primia anafora. Prânzul de toată ziua, precum și prânzurile cele mai strălucite, la cari câte-odată participau numai străinii, se începeau și sfârșeau cu — simplele, dar frumoasele noastre rugăciuni de masă, rostite, cu pietatea Românului credincios, de drăgălașele mlădițe ale familiei.

Sentimentele bisericesti și naționale l-au făcut intim amic cu nemuritorul mitropolit al Bucovinei Silvestru Morariu și l-au ridicat și ridică în ochii tuturor Românilor de bine. Tot pentru aceste sentimente, credincioșii dieceșei de pe valea Bistrei l-au ales deputat în congresul național, ear' cercul electoral al Lugoșului deputat în sinodul eparchial caransebeșan, unde reprezentă cu demnitate pe alegătorii săi. La sinodul eparchial din ast-an, când s'a pertractat chestia întregirii salarelor preoțesti, prin o vorbire convingătoare și deschisă a contribuit mult la lămurirea chestiunii și la votul sinodului pentru susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesti.

Dee Dumnezeu, ca Românii să aibă mulți bărbați ca Locotenentul-mareșal-campestru Teodor cavalier de Seracin, care să ne trăiască încă mulți ani!

(„Familia“).

Răsunset.

(Din Alba-Julia.)

Aceasta nu însemnează cătuși de puțin activitate?? Dar s'au mai adunat și bani, și încă frumoși, până la 100 — 150 fl, cu care ocaziune s'a instruat poporul a jertfi pe altarul culturii naționale. S'au împărțit între popor broșuri, s'a dat reprezentație teatrală p. e. în Igheu, și ce frumos popor și inteligentă și-a dat mâna în serile după ședințe, având adunările și partea lor socială! Nu vezi Dta aci nici-decât atinse scopurile asociațiunii? Ce scop ar ave mai sublim, decât a apropia și a ridica țărănimea română la inteligența sa, care la rând apoi are chemarea de a îndemna la îmbrățișarea binelui și a frumozului?

Sau doară ce alte scopuri ar ave decât cultura neamului românesc? Și aceste succese înșirate, oare nu contribuie absolut cu nimica la apropierea către idealul culturii? Absolut cu nimica? Vezi D-ta cu o singură trăsătură de condeiu aceste succese voești a ni-le reduce la neînsemnatul zero. Ne acuzi pe nedreptul, că numai svon și încă mult s'a făcut în jurnalistică, scriindu-se despre aceste succese rapoarte numai fidele, pe cari D-ta nu vrei a le recunoaște. Nu din reclam s'a scris, un svon s'a făcut și sincer s'a scris ce s'a scris, numai ca să

arătăm publicului mare, că însuflețire e la noi acum. Însă D-ta, cum vei ști de toate acestea, când ocupat fiind cu alte chestii economo-financiare și-a lipsit timpul de a te prezenta în mijlocul nostru!

Ad. 2. Te plângi și te vaeri, că în 1897, fiind ales de director al acestui desp. — nu știu de câți membri prezenți — nu și-a mai ascultat nimeni glasul, măcar că ai fi făcut destule convocatorii.

Îți răspund: Apoi a cui e vina, dacă D-ta nu vei fi având destulă trecere și încredere morală la oamenii de bine? Și testimoniul acesta D-ta și-l dai!

Ad. 3. Și apoi aci să ști, că comiți o inconveniență nejustificabilă față de comitetul central — față de care și D-ta infalibilul, trebuie să te porți cu o venerațiune deamnă de o astfel de înaltă corporațiune — când arunci aspră învinuire asupra acestui onorat comitet, ca cauzatoriul stagnării despărțământului nostru, — înd-că s'a demis în cale privată la corespondență cu renitentul cassar.

Îți răspund: Acest onorat comitet central, cu înimă pentru interesele mari ale asociațiunii, totdeauna și-a făcut datorința față de toate despărțământele, așa și față de al nostru, în calitate de suprem controlor, i-a aprobat hotărârile, i-a dat totdeauna inviațiunile de lipsă și numai bucura se putea, când lua la cunoștință că, desp. nostru e activ.

Te întreb, e lucru onest și leal a arunca astfel de învinuiri fără pic de temei?

Ad 4. Constați că pe la anul 1890 au sosit oamenii de reclamă și fără pic de rod, cari au plantat în centrul nostru A. Iulia materialismul și intrigile. Și ca pe capul acestor oameni de reclamă vrei a scoate pe părintele asesor Ivan, care mai are și greul păcat de a fi nimicit bibliotecile desp. și școalei.

Candin D. Suciū.
(Va urma).

EXAMENE.

Vineri și Sâmbătă înaintea Rosaliilor s'a ținut examenul la școalele noastre comunale.

Ce privește sporiul dovedit, — examenul dlui inv. dir. *George Olariu* (clasa mixtă V. și VI.) a fost într'adevăr strălucit și atât cunoștințele largi, — mai cu seamă în comput și istorie — precum și frumoasele cântări, au încântat pe ascultători. La examenul clasei II. mixte, condus de d-șoara *Amalia M. Pop*, am admirat potrivitul metod de propunere. — Examenul d-șilor inv. *Pantelimon Dajdea* și *Stefan Găvrilă* (clasa III—IV și I) încă au succes destul de bine.

După mărturisirea tuturor ascultătorilor, examenul simpaticului nostru învățător și director *George Olariu* a succes mai bine, după-cum ne și așteptasem, cunoscând zelul și paciența extraordinară a D-Sale, dovedită și la instruirea corului țărănesc înființat de D-Sa, care numai din rea voință și slăbiciunea oamenilor nu poate merge înainte.

Servească-t aceste șiruri drept recunoștință.

Am simțit însă lipsa bazei religioase, carea tot-deauna a caracterizat școalele noastre confesionale.

Însă preoții nostri încredințați cu propunerea religiunii, nu și implinesc datorința. — Anul trecut nici nu s'a, ținut examen din religiune, de oarece ambii preoți erau morboși. Anul acesta bășii abia au știut un „Tatăl nostru” și poruncile învățate de acasă și din bunăvoința dlui *Olariu*.

D-le părinte, *Petru Popovici* și *George Cartarescu*! Aici, înaintea publicității, înaintea acestui for fără apelată, Vă provoc să

Vă justificați! Dovediți, că alte motive au aruncat poporul în brațele nazarenismului păturos și au cauzat scăderea moralității, decât nepăsarea D-Voastră!

Atrag și atențiunea Ven. Consistoriului diecesan din Caransebeș asupra celor mai de sus și rog pe d-nul administrator protopresbiteral competent să binevoiască a interveni.

Sân-Mihailu, în 19 Iunie n. 1899.

Emilian Scumpea,
comerciant.

Mercuri în 26 Maiu a. c. s'a ținut în comuna Belințului examenul public anual al școalei gr. or. confesionale de fetețe.

Cam cătră nouă oare veni în comuna noastră și simpaticul domn administrator protopresbiteral al tractului Belinț, *Lucian Șepețeanu* ca în calitate de inspector școlar să presideze la examenul dela școala de fetețe, concrezute spre educare domnișoarei *Sofia H. Florescu*.

S'a adunat honorațiunii comunei noastre în număr îndestulitor, dar din nefericire chiar numai dl *Petru Caprariu* director local lipsi dela examen, petrecând timpul în localul răcoros din nemijlocita apropiere de sfânta biserică pe lângă o cincizacă de ra-chiu, unde se exercia în improvisarea ține-rei cuvântului festiv al examenului, ca o unealtă veche a sistemului, de pe când se vindeau parochiile pe banii socriilor ingineriști!

Din conspectul prezentat on. public despre obiectele de învățământ propuse în școala română gr. or. confesională din comuna Belinț în decursul anului 1898/9. aflăm că cam 65 de fetețe au cercetat regulat școala.

Obiectele de învățământ s'au propus strict după planul de învățământ în așa mod exemplar, cât poate servi de model.

Rezultatul examenului a fost preste tot eminent.

Cu deosebire am fost încântați văzând esopșița lucrurilor de mână, lucrate de micile fetețe.

După finirea examenului cu o melodioasă cântare bisericească: „Doamne, unde vei să fug”, și a Imnului școlar, o școlăriță ținu o cuvântare cătră domnul Inspector școlar *Lucian Șepețean* și cătră on. public present la examen cu o dibăcie și exactitate, care au pătuns inimile tuturor.

Un participant.

— În 26 Maiu șt. v. s'au ținut examenele la școalele noastre din Beba vechie, sub conducerea părintelui protopop *Paul Mulescu*, însoțit de comisarul didactic *Iuliu Vuia*.

Prin trecerea învățătorului *Stanciu* la școalele de stat, ambele clase au fost provisor concrezute învățătorului *Ioachim Muntean*, care a dovedit un progres și spor destul de îmbucurător.

— Tot în 26 Maiu v. s'au ținut examenele și în Boroșineu, mai înainte cu elevii învățătorului *Pavel Dirlea* înainte de a-meași, și cu elevii învățătorului *Pavel Duma* după a-meași, sub conducerea părintelui protopop *Const. Gurban*. Se spera, că părinții școlariilor să fie de față la aceste examene, unde să se convingă despre sporul copiilor lor în decursul unui an de școală. S'a întemplat însă tocmai contrarul. Afară de doi-trei dintre părinți, ceilalți n'au manifestat interes față de învățământ și de rezultatul lui final. Dar' nici nu e mirare, căci rezultatul examenelor, mai ales în școala bătrânului învățător *P. Duma*, a fost slab, ceea-ce este cu atât mai trist și mai îngrijitor, cu cât strășinii din loc au școale cu învățători harnici, cari au început deja a atrage la dînșii pe mulți dintre elevii școalelor românești.

— În 10 Iunie șt. n. s'a ținut examenul final în comuna *Simand*, la ambele școale. Înainte de a-meași s'a ținut la școala d-lui inv. *Pavel Stana*, ear după a-meași la școala d-lui inv. *Ioan Volentir*.

Bucuria părinților era mare, văzând cum bășii și fetețele știu să dea cele mai bune și mai frumoase răspunsuri întrebărilor puse atât de învățătorii cât și de părintele protopop și inspector școl. *Dr. Ioan Trăileșcu*, precum și de ceilalți oaspeți.

Cu deosebire au excelat învățăceii în răspunsuri la studiile geografie și istorie.

Pentru hărnicia și sporul îmbucurător, ce d-nii învățătorii au arătat și de astădată la examenul final, sunt vrednici de laudă și de recunoștința tuturor părinților din comună.

AVISI

De oare-ce până de present nu s'au adresat învățătorii în număr de ajuns pentru a primi unul din cele 33 exemplare ale „Foi Pedagogice”, abonate de „Reuniunea învățătorilor gr.-ort. români din districtul Sibiu” și menite a se distribui gratuit învățătorilor lipsiți, dar' doritorii de a o ave, ne luăm voe a pofti din nou pe acei învățători, cari nu sunt în stare a abona numita foaie din al său, a se adresa comitetului central, al „Reuniunii învățătorilor gr.-ort. români din districtul Sibiu”, pentru a primi un exemplar gratuit pe anul curent 1899.

Cei cari vor primi foaia, sunt obligați, ca numerii să-i păstreze și la finea anului să-i doneze bibliotecelor școlare din comună.

Totodată cei cari se vor adresa comitetului central în acest scop, să alăture cererii o adeverință de la comitetul parochial despre starea materială, în care se află.

Sibiu, din sedința comitetului central al „Reuniunii învățătorilor gr.-ort. români din districtul Sibiu”, ținută la 23 Maiu v. 1899.

Dr. D. P. Barcianu,
president.

G. Popa,
secretar II.

Proverbe.

Nobleța rădăcinii pomului numai fructul aceluia o știe spune.

Aceluși ce sparge nuca, i-se cade și sămburele.

Poa na, care cade mai de sus, aceea e mai sdruncinată.

Frica e frică, pe-aci încolo, dar' bătaia e mai rea.

Pielea taurului împungactu mai înainte de vreme ajunge în mâna argășitorului.

Omul bătut își perde toată frica.

Nu te bucura tare, când ai, și nu te supăra tare, când n'ai.

Mai mult să privești la fapte, decât la vorbirile dintr'o noapte întreagă.

Cel-ce miroasă urzica, i-se roșește nasul.

Pe lângă o bucurie, supărări o mie.
Constantin Giurgescu.

BIBLIOGRAFIE

Conferințele învățătoresști, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhiepiscopale din Sibiu. Conferințele învățătoresști din arhiepiscopia ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respectiv metode, ale învățământului”, „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”.

A apărut „LITURGIA sfântului Iovă Crisostom” de *Nicolae Ștef*, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva” din Orăștie, edată de d-nii: *Iosif Tabăcariu* și *Ilie Turdășan*.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială” de *Teodor Ceonța* prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de *Ioan Georgescu* costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pentru Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . „ 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 paginile ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagine.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI”

NOUTAȚI

Arad, 23 Iunie n. 1899

Corpurile legiuitoare române vor fi deschise la 24 Iunie prin mesaj regal. Regele Carol, care de două zile se află la Sinaia, va sosi în acest scop încă în 23 Iunie la București.

Pentru tricolor. Din Hălmașiu primim știrea, că tutorul orfanal Kádár Gyuri, care trăește din banii plătiți de Români, cu privilegiul serbătorilor Rusaliilor văzând fetele române îmbrăcate în alb și cu panglici tricolore împodobite, le-a denunțat fibrișului Lengyel Sándor. Curând s'a și dat ajoi poruncă dela casa satului, ca țeranii să nu mai folosească mândrul nostru tricolor, că vor fi pedepsiți.

Noi îi vestim însă, că nimeni n'are dreptul — și nu oprește nici legea — ca cine-va să se împodobească cu ori ce panglică, de ori și care culoare!

Protopașa Șiriel, fisolgăbirăul Păris, cu data de 12 Iunie înștiințează pe d. *Russu Șirianu*, că alegerea lui de membru în congregația comitatului Arad a fost nimicită. Nu-i nimic: a doua oară da-vor Șirienii o și mai mare dovadă, că frunțașă lor comună nu e moșia lui Bohus baronul!

Ma! cu haz este pricina, pentru care a fost nimicită alegerea d-lui *Russu Șirianu*: ci că d-sa n'ar locui în Arad! Dar unde? în lună?

Constatăm, că nici până azi organul „autorizat” dela Sibiu nu publică numele celor cari au luat parte la conferința (?) din 14 c. ținută acolo, ci în loc de a arăta că inadever mulți, din toate părțile țării, au luat parte la conferință, după-cum afirmase, ne acuză tot pe noi. Zice anume, că una a fost conferința (?) dela 14 și alta adunarea generală dela 15 c. a acționarilor averii naționale. Foarte bine. Vorba e, că dinafară au luat parte aceleași persoane în număr de patru. Este ori nu adevărat aceasta? Eată întrebarea la care nu va răspunde organul „autorizat”.

Pentru-că a recunoaște că inadever așa a fost și totuși să zică despre patru oameni că-s mulți, din toate părțile țării, când ei erau numai din Băsești. Dej și giur este o îndrăzneală care numai de ris te face.

Tovărășia otrăvitoare din Jebel. Pilda diavolască a otrăvitoarelor din Hódmező-Vásárhely, cari ani de-a rindul au să-și ispășească acum negrul păcat între zidurile temniței, — a fost urmată în comuna *Jebel* (comit. Timișului) de câți-va oameni fără suflet, ajunși tocmai acum înaintea judecării. Pertractarea finală în pricina acestora s'a început Mercuri, în 21 l. c. n., la tribunalul regesc din Timișoara și va ține vr'o 8 zile. Pertractarea e condusă de judele *Joanovics*, ca președinte. Materialul procesului e împărțit așa, că cu fiecare acusat deosebit se vor pertracta singuratic le fapte. Astfel, în ziua dintâiu au stat în fața tribunalului numai doi dintre acusați: acusatul principal *Maria Nicodim*, care în anul 1887 și-a otrăvit pe întâiu bărbat, ear în 1896 pe al doilea; apoi *Korin György*, apotecar, dela care femeile și-au cumpărat arzenicul (otrava) și care în 12 casuri de otrăvire este învinuit ca complice.

Cea mai mare păcătoasă, *Maria Nicodim*, e de vr'o 40 de ani, o femeie încă frumoasă și în deplină putere. Intreagă înfățișarea ei tradează un temperament pătimaș și pătimaș. Toate faptele, cu cari e învinuită, le tăgăduiește cu îndărătnicie. Tot asemenea și apotecarul *Korin*, care, întrobat de președintele, răspunde, că nici nu cunoaște arzenicul.

În aceeași zi după amiază au fost ascultați și câți-va martori, cari au spus do-

vezii de tot îngreunătoare pentru acusați. — Pertractarea se continuă.

Generalul italian Giletta, despre care am spus că a fost deținut de Francezii sub pretext, că e spion, va fi dus înaintea tribunalului din Nizza. Pertractarea va fi Lunea viitoare.

Ocnerei bravi. Ni-se scrie: Sâmbătă dimineața la 3 oare, în 8 Aprilie n. 1899 în mina de cărbuni nr. VIII din Anina s'a surpat o stâncă pe doi lucrători ocneri, și prin astfel de surpătură, unul dintr'înșii și-a aflat și sfârșitul acolo, dar unul ca prin minune a scăpat teafăr, și a stat acolo prins sub stâncă de dimineața dela 3 oare, până după amiază pela oarele 4. Și pentru fapta rară în felul său respective pentru bravură, onoratului domn obrsteiger, *Silviu Radu* și acelor doi steigeri împreună cu cei 9 lucrători, cari stăruiră cu toții, până scoaseră cu viață, pe acei lucrători zic pentru această bravură, Joi în 1 Iunie n. fură dinșii distincții din partea d-lui căpitan montanistic, și dela stimata direcțiune a Societății căilor ferate austro-ungare, cu diplome de onore și cu bani au fost distincți în următorul mod:

Dl obersteiger *Silviu Radu* cu doi galbeni, d-nii steigeri *Iosef Schön* și *Anton Schpieler*, ambii cu câte doi galbeni unul și cei 9 ocneri cu câte un galben fiecare.

Poșta redacțiunii.

Din cauza lipsei, de loc, a trebuit să amânăm publicarea mai multor corespondențe.

Coștău. Am citit manuscrisul în chestia prot. Vêrșetului. Deoarece-ce afacerea s'a mai discutat însă, la nici un cas nu-i mai putem da atâta loc. Ș'apoi după ce odată s'a atras atenția consistorului, e cuviincios să se aștepte rezultatul, trebuind să avem cu toții încredere în consistor.

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. În cas contrar li-se va intrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA.

Un loc de 3000 stăngeni patriți între comuna Mândruloc și Ciocir se află de vânzare. E lângă drumul de țeară, aproape de Murăș, și se poate folosi ca loc de lemne ori de moară și treerat (și căleat). Doritorii să se adreseze în Mândruloc (Mondorlak) la Pașcu Nădăban, n. 43. Se vestește că în comună nu e nici moară de abur, nici mașină de treerat.

Prăvălie și cărciumă, într'o comună românească de sub podgorie, se dă în arândă. Doritorii să se adreseze administrațiunii ziarului „Tribuna Poporului”.

Se află de închiriat un local potrivit pentru prăvălie în mijlocul satului, constător din 2 chilii pentru șezut cu toate apartamentelor lor; osebbit de acestea o odaie mare pentru prăvălie (dughian) care are intrarea pe din afară.

Doritorii să se adreseze la subscrisul: Bătrîn Flore, în O. Fazekas Varsand, p. u. Uj Szt-Anna.

Contra durerii de cap

CEL MAI BUN MEDICAMENT este

CAPTOLIN-ul

Se poate căpeta în toate apotecele și drogăriile.

Depositul principal pentru Ungaria-sudică se află la

VOJTEK și WEISZ în Arad.

„Revista ilustrată”, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu. Când te ved. Poezie de Nițu. Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

ECONOMIE.

O săptămână, cel mult zece zile ne despart încă de ziua, când se va începe secerișul în părțile de meazăzi, ale Ungariei. Cu toate stricăciunile ce li-au căsunat holdelor vremea nepotrivită și neprincioasă cu ger, ploile și grindina la olaltă, știrile ce sosesc din diferite locuri spun, că rodul va fi est-an mai bun și mai îmbelșugat de cât în anul trecut.

Nu tot așa se arată că va fi în alte țări, mai ales în acele, care fac concurență grânelor noastre.

În America, precum se vestește de acolo, rodul va fi cu 30% până la 35% mai slab de cât anul trecut.

În România așa de rău stau sēmănăturile, încât se zice, că guvernul român va scoate opreliștea, ca grâul să nu fie dus afară din țeară, adecă să nu se vândă nimic în străinătate. Chiar și dacă nu se va adevăra această veste, destul e că din România anul acesta nu prea vor veni grâne la noi, ear' mai ales grâul nu va face concurență grâului nostru.

În ce privește Rusia, ea încă în anul trecut nu prea a avut ce vinde străinătății; în părțile (guvernamentele) ei din răsărit băntuie foametea, astfel în cât oamenii mor în mod înspăimântător de tifosul foametei și de scrofule, de cari sunt năpăstuiți în urma hranei proaste ori nelindestulitoare.

În urma tuturor acestora la bursa din Budapesta de vr'o patru zile se urcă prețul grânelor cu câte 20 până la 30 cruceri la maza metrică. Săcară s'a scumpit și mai tare, în urma știrilor sosite, că rugina a nimicit holdele de săcară din mai multe părți ale Bănătuții: E de prevăzut, că prețurile se vor urca și mai mult.

Grâne.

22 Iunie.

Repriviri economice.

Prețuri.

8 Iunie.

Grâu:	s'a vândut cu fl.	9.80—10.15
Săcară:	„ „ „ „	9.30—9.50
Orz:	„ „ „ „	5.85—6.60
Ovăș:	„ „ „ „	5.65—5.90
Cucuruz (porumb) banat:	„ „ „ „	4.40—4.45
„ alt soi:	„ „ „ „	5.—5.25

Cursul pieții din Arad.

Din 19 Iunie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump. fl.	9.47	vând	9.51
Lire troyesti	„	—	„	—
Imperial (15 R. aur)	„	18.90	„	19.—
Ruble rusești 100 à	„	126.—	„	127.—
Galbeni	„	5.58	„	5.63
Napoleon-d'or	„	9.48	„	9.55
100 Marce germane	„	58.50	„	58.92
Livre sterling	„	11.90	„	12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Iunie.

Ungare; greutate:		
bătrâne 320—380 kg.	42—42.5	cr. p. kg.
tinere 320—390 „	44—44.5	„ „ „
„ 250—390 „	44—45	„ „ „
„ până 250 „	45—46	„ „ „
mijlocie 240—260 „	47.5—48	„ „ „
Române	—	„ „ „
sârbești	44—46	„ „ „

Spirit:

19 Iunie.

Spirit rafinat; cu toptanu	55.50
„ „ cu micu	56.50
„ brut cu toptanu	54.50
„ „ cu mic	55.50

Păștăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.50—7.—
„ „ „ cenușii	„ 7.25 7.75
„ „ „ colorate	„ 5.75 6.—
Lințe	„ 10.— 16.—
Mazere pentru fert	„ 11.— —
„ „ aurățită	„ 17.— —
Macu	„ 31.— 33.—

Fasole albă s'a vând. cu fl.	6.50—7.— 100 kl.
„ boabe rot.	„ 7.25—7.75 „ „
Lințe fără gârgărite	„ 10.—16.— „ „
Mac	„ 31.—33.— „ „
Mazere	„ 11.—17.— „ „
Sămânță de cânepă	„ —11.50 „ „
Chim	„ —28.— „ „
Unsoare de porc	„ „ 52.— „ „
Slănină	„ „ 43.50—46.— „ „
Prune 80/85 bucăți bosniene	fl. 12.75
„ 95/100 „ „	„ 10.50
„ 115/120 „ „	„ 9.50
„ 80/85 „ sârbești	„ 12.50
„ 95/100 „ „	„ 9.1/2

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ „ 98 „ „ 37.—43.—
Lucernă: ung.	„ „ „ „ 40.—43.—
„ ital.	„ „ „ „ 45.—47.—
In, după calitate	„ „ „ „ 10.50—11.—
Ulei de napi	„ „ „ „ 83.—
Petroleu american rafinat	fl. 22.50 100 kl
„ rusec	„ „ 20.— „ „
„ de Orșova	„ „ 19.— „ „
„ de Brașov	„ „ 18.— „ „
Spirit grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75
Lână: de vară	„ „ „ „ 90.—92
„ vânăță	„ „ „ „ 90.—93
„ albă	„ „ „ „ 108.—114

Pei lucrate:

prima Einsatz-Terzen	10—13 Kl	fl. 188.—142
„ „	„ „	„ 143.—148
„ Zweisatz	„ „	„ 133.—135
„ Dreisatz	„ „	„ 140.—142
„ „	„ „	„ 143.—145
„ „	„ „	„ 145.—146
„ de bivoli	„ „	„ 142.—144

Editor: Aurel Popovici-Barciuanu.

Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu

2241 sz.
1899 tkvi

Póthirdetmény.

A borosjenői kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, miszerint a Pless Sámuel, Bodorló Antal, Pankotai népbank, Kauffmann Ignác, Curtuțiu Mozès és Finta János végrehajtatóknak.

Bulz Todor gyarmatai lakos végrehajtást szenvedő eleni 26 frt 74 kr, 100 frt 09 kr, 100 frt 175 frt 50 kr. és 30 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 3337/898 tkv. sz. kibocsátott árverési hirdetményben a gyarmatai 57 számú telekkönyvben. A I. (107 108) 248. 268. (577. 578) hrsz. alatt foglalt beltelkes ház és három darab szántóból, álló ingatlan 624 frt kikiáltási árban Gyarmata községhezánál az 1999 évi július hó 1-ső napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-cz. 167 §-a alapján az aradi „Victoria” takarékos és hitelintézet végrehajtató érdekében is 400 frt tökevével. Ése s járulékaikielégítése végett meg tartatni fog.

Kelt Borosjenőn 1899 évi Iunius hó 16-ik napján a kir. Járásbiróság tkvi hatósága.

Bitto

kir. járásbíró.

343 1-1

Salon de friserie român Mihail Miloș

in piața Tököly alături cu seminarul rom.

Recomand Onoratului public român salonul meu de friserie, ras, tuns etc.. Serviciu prompt și de o absolută curățenie.

Rog pe Onor. public român din loc și giur a mă incuragia, ca pe un începătoriu, cu vizitele sale. Abonamente încă primese cu luna sau cu cartă de abonament.

Prețuri foarte moderate.

Cu stimă

Mihail Miloș

friseur.

339 3-2

„CONCORDIA“

Societate comercială pe acții,
Sibiu.

336 12-2

pune în vânzare

UN VIN EXCELENT

garantat curat, cu prețul de

40 or. Litru!!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!

Trei tineri români

doi învățăcei și un sodal, care posed și limba maghiară și germână se primesc momentan în prăvălia mixtă a subscrisului.

Dintre învățăcei vor fi preferiți cei cu 1-2 clase gimnasiale.

Zam, (comitatul Hunedoarei.

ALEXANDRU PETROVICIU,

comerciant.

338 3-1

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

(33) 90—

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primese din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chiriă dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recuizitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbui măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o săvârșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Fun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrijire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparez părțile rupte din ei.

Scot dinți dela să și gratuit. Ordinez dela 5-9 ore.

Membrilor dela casa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de amezăi dela 9-12 ore după amezăi dela 2-6 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deoschită stimă:

VAJDA BENEDICT
medic-dentist.

331 20-9

Cumpărați și cetiți!

„Din vremuri apuse“

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

de

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului

„Tribuna Poporului“